

PÄÄTÖS
Nro 162/2020
Dnro PSAVI/7028/2019
14.12.2020

ASIA Petäjäkkörannan kivirakennelman pysyttäminen muutettuna, Pyhäjärvi

HAKIJA Vuolto-Niinimäen kyläyhdistys ry

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
HANKKEEN TAUSTAA	3
KAAVOITUSTILANNE	3
HANKKEEN SIJAINNIPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ	3
LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ	4
Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus	4
Vesistötiedot	4
Vesi- ja ranta-alueiden käyttö	4
Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus	5
Kiinteistötiedot	5
Hanketta koskevat sopimukset ja suostumukset	5
Suostumukset toimenpidelupaa haettaessa	6
Hankkeen vaikutukset	6
Hankkeen hyödyt ja menetykset	6
Rakentamisaika	6
Tarkkailu	7
Hakemuksen täydennykseen liitetty lausunto	7
HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN	7
LAUSUNNOT	7
MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET	8
HAKIJAN SELITYS	11
MERKINTÄ	12
ALUEHALLINTOVIIRASTON RATKAISU	12
RATKAISUN PERUSTELUT	13
Sovellettavat säännökset	13
Asiassa saatu selvitys	13
Päätösharkinta	14
Luvan myöntämisen yleiset edellytykset	14
Sovelletut säännökset	18
Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen	18
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	18
Päätöksen yleinen täytäntöönpanokelpoisuus	18
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN	18
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN	18
MUUTOKSENHAKU	20

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Vuohto-Niinimäen kyläyhdistys ry on 26.8.2019 aluehallintovirastossa viireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa Petäjäkkörannan kivirakennelman pysyttämiseen muutettuna Pyhäjärven kaupungissa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 2 § ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKKEEN TAUSTAA

Petäjäkkörannalle on vuonna 2005 rakennettu kivimateriaalista rakennelma, jota hakijan mukaan on jatkettu vuonna 2007.

Pohjois-Pohjamaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (myöhemmin ELY-keskus) on 8.9.2015 (POPELY/361/2015) kehottanut Pyhäjärven kaupunkia purkamaan aallonmurtajan 30.4.2016 mennessä. Asiakirjan mukaan Pyhäjärven kaupungilla on oikeus hakea rakenteelle vesilain mukaista lupaa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta, jos kaupunki katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 28.11.2018 antamallaan päätöksellä nro 66/2018/2 hylännyt Mäkikylän osakaskunnan hakemuksen, joka koski aallonmurtajan pysyttämistä muutettuna Petäjäkkörannan edustalla. Päätös on tullut lainvoimaiseksi 28.12.2018.

KAAVOITUSTILANNE

Pyhäjärven rantojen oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa hankealueen kohdalla maa-alueelle on merkitty retkeily- ja ulkoilualue (VR) ja vesialueella (W) on merkintä yleisestä venevalkamasta. Rantavyöhykkeen kohdalla on merkintä maa- ja metsätalousvaltainen alue (M). Hankealueen välittömään läheisyyteen on merkitty loma-asuntoalue (RA), jonne saa rakentaa enintään neljä loma-asuntoa. Lisäksi alueelle on merkitty useita RA-alueita eri etäisyyksillä hankealueesta.

HANKKEEN SIJAINNINPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Hankealue sijaitsee Pyhäjärven kaakkoisosassa Petäjäkkörannalla Petäjäkkörannantien päässä.

Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vuosien 2016–2021 vesienhoitosuunnitelman mukaan Pyhäjärven pinta-ala on 122 km², rantaviivan pituus

245 km, keskisyvyys 6,3 m ja suurin syvyys 27 m. Pyhäjärvi on vesienhoitoalueen neljänneksi suurin järvi ja sen eteläisten vesistöjen osa-alueen (Kalajoki–Temmesjoki) suurin järvi. Vesienhoitoalueen toimenpideohjelman mukaan Pyhäjärven itärantaa on ruopattu ja niitetty vuosina 2009–2010 umpeenkasvu- ja rehevöitymisongelmien vuoksi.

Pyhäjärven säännöstely perustuu vesistötoimikunnan 20.12.1958 antamaan päätökseen nro 41/1958, jota on täydennetty ja osittain muutettu Pohjois-Suomen vesioikeuden 12.5.1964 antamalla päätöksellä nro 31/64/I ja korkeimman hallinto-oikeuden 26.11.1965 antamalla päätöksellä. Aluehallintovirasto on 20.5.2019 antamallaan päätöksellä nro 68/2019 muuttanut vesistötoimikunnan päätöksen eräitä lupaehtoja antanut uusia lupamääräyksiä. Päätös ei ole lainvoimainen.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Rakennelman tarkoituksena on parantaa rannan ja järven käyttöä yleisenä virkistyspaikkana. Rakennelma toimii laiturina ja aallonmurtajana. Se suojaa veneiden laskua. Lisäksi se on rajana ja näkösuojana yksityisen ja yleisen alueen välillä.

Toivomus laiturin rakentamisesta kylälle on aikanaan tullut viihtyvyyden parantamisesta tehdyssä kyselyssä. Tarkoitus on ollut, että rantaa omistamattomatkin pääsevät paremmin järvelle ja voivat käyttää rantaa naapureita häiritsemättä.

Hakijan mukaan hanke toteutetaan muuttamalla rakennelma sellaiseksi, kuin naapurikiinteistön omistajat ovat laiturirakennelman hyväksyneet toimenpidelupamenettelyn yhteydessä vuonna 2007.

Vesistötiedot

Pyhäjärvi on alueen suurin, kalaisa järvi. Järvi on syvimmillään 27 metriä syvä ja järven keskisyvyys 6,27 metriä. Järven vedenpinnan korkeus on 139–140 metriä (N₄₃). Järven vedenkorkeuden vaihtelu on noin 0,75 metriä.

Hakijan mukaan hankealueella veden virtaukset ovat järvenselältä päin ja rannansuuntaisia virtauksia ei ole.

Petäjäkkörannan ranta on matala ja loivasti syvenevä. Pohja on osin hiekkaa ja pieniä kiviä.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Pyhäjärvellä tapahtuva vesiliikenne on pääasiassa yksityistä veneilyä, jonka määrää ei ole kartoitettu. Pyhäjärvellä liikennöi yksi risteilyalus, mutta se ei rantaudu Petäjäkkörannassa. Petäjäkköranta on pääasiallinen veneiden pitopaikka Vuohdomäen ja Niinimäen alueen asukkaille. Pohjois-

seen päin seuraava yleinen paikka on Rannankylällä ja etelään päin seuraava yleinen paikka on Haapamäellä, joten etäisyys näihin kasvaa merkittävästi. Petäjäkkörannalla on hyvät mahdollisuudet virkistyskäyttöön.

Petäjäkkörannan ranta-alueella säilyttää veneitään noin kymmenen kyläläistä ja veneiden laskupaikkaa käyttää noin 100 venekuntaa kesässä. Kylän esittelyssä kyläyhdistyksellä on seuraavat kolme retkeilykohdetta: Petäjäkköranta, näkötorni ja Ukkopetäjä. Kyläyhdistys pitää kokouksia rannassa kauniina kesäiltoina.

Kuhauistelu ja uistelukilpailut ovat voimakkaasti lisääntyneet Pyhäjärvellä. Kalastajat suosivat Petäjäkkörannan laskupaikkaa, koska se on lähellä kuhauisteluun sopivia Selkä- ja Munasaarien syviä kalavesiä. Syksyllä hankealueen kohdan alue jäätyy viimeisenä, koska se sijaitsee lähellä edellä mainittuja syviä vesiä.

Hankealueella ei ole vedenottoa tai muutakaan käyttöä, johon hankkeella olisi vaikutusta.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Nykyistä noin 34 metrin pituista aallonmurtajaa on tarkoitus muuttaa siten, että sen rannanpuoleisesta osasta säilytetään entisellään 20 metrin pituinen osa ja loppupään osaa käännetään 45 astetta oikealle ja lyhennetään 4 metriä siten, että käännettävän osan pituus on 10 metriä. Rakennelman leveys tulee olemaan päältä 3 metriä ja pohjasta 4 metriä. Rakennelman korkeus tulee olemaan rannasta alkaen 0,4–1,5 metriä. Hakija on arvioinut, että laiturissa oleva kivimassa on noin 120 m³ ja muutostyössä siirrettävä määrä olisi noin 60 m³. Hakijan mukaan hankkeen muutoksen yhteydessä materiaalina ei tulla käyttämään mitään ulkopuolista ainesta.

Rannassa ei ole, eikä ole tarkoituskaan rakentaa erillisiä venepaikkoja. Veneitä voi säilyttää pitkin rantaa.

Kiinteistötiedot

Kivirakennelma sijaitsee Mäkipylän osakaskunnan omistamalla maa- ja vesialueella Mäkiöisten jakokunta 626-402-876-1 Pyhäjärven kaupungin omistaman kiinteistön Rytiranta 626-402-17-12 edustalla.

Hanketta koskevat sopimukset ja suostumukset

Hakijalla on Mäkipylän osakaskunnan suostumus hankkeelle ja Pyhäjärven kaupungilta pysyvä käyttöoikeus rannan siistimiseen, kunnostamiseen ja laiturin rakentamiseen rakennusvalvontaviranomaisen ohjeiden ja luvan mukaisesti.

Suostumukset toimenpidelupaa haettaessa

Aluehallintovirastoon 5.2.2020 toimitettuun hakemuksen täydennykseen on liitetty 28.9.2007 päivätty toimenpidelupahakemuksesta tehty huomautus. Siinä neljä rajanaapuria ilmoittavat, etteivät he hyväksy piirustusten mukaisia rakennustöitä, koska kiinteään laiturirakennelman tulisi sijaita vähintään viisi metriä kiinteistön rajasta ja koska se on nykyisellään aiheuttanut ongelmia lähistön mökkiasukkaille. Huomautuksessa rajanaapurit ilmoittavat hyväksyvänsä laiturirakennelman huomautukseensa oheistaman piirustuksen mukaisesti.

Edellä olevaan perustuen hakija on ilmoittanut, että naapuritilan aiempia omistajia on kuultu laiturin rakentamisvaiheessa. Asian käsittely on jäänyt kuitenkin kesken, kun Pyhäjärvellä tuli valmisteluun yleinen rantautumispaikkojen suunnittelu. Petäjäkköranta on merkitty yhdeksi rantautumispaikaksi.

Laituri on ollut rakennettuna jo 15 vuotta ja nykyiset naapurit ovat olleet siitä tietoisia ostaessaan kiinteistön. Laiturista ei ole aikaisemmin valittu.

Hankkeen vaikutukset

Hakijan mukaan suunniteltu laituri- ja aallonmurtaja parantaa rannan virkistyskäyttöä, esim. uintia ja ongintaa, vesiliikenteen turvallisuutta, kaavan toteutumista, veneiden laskua järveen tuulisena aikana, veneenlaskupaikan käyttöä ja mahdollistaa alueen tehokkaamman käytön. Hakijan mukaan hankkeella ei ole vaikutusta veden laatuun, korkeuteen, virtaamiin eikä vesistön tilaan.

Hakijan mukaan kivi on kestävin ja puhtain materiaali, josta ei aiheudu liettymistä tai muutakaan haittaa. Kivi kestää myös parhaiten keväällä jäiden lähdön.

Hakijan mukaan laituri- ja aallonmurtaja on erinomainen lisääntymispaikka pienille ahvenille ja ravuille ja toimii mahdollisesti niiden suojana.

Hankkeen hyödyt ja menetykset

Hakijan mukaan hankkeesta on huomattavaa hyötyä kaupunkilaisille ja kaikille käyttäjille. Laituri- ja aallonmurtajarakennelma voi vilkastuttaa rantaan johtavan yhteisen tien ja rannan käyttöä.

Hakijan mukaan hankkeesta ei aiheudu yleistä tai yksityistä edunmenetystä tai muutakaan haittaa. Ainoa hankkeesta aiheutuva menetys on hakijan mukaan mahdollisesti kaavan mukainen lisääntyvä käyttö.

Rakentamisaika

Rakennelman muutostyöt on tarkoitus toteuttaa lomakauden ulkopuolella matalan veden aikaan syksyllä tai keväällä 2020. Muutostöissä on arvioitu menevän noin 8 tuntia.

Tarkkailu

Hakija on esittänyt, että tarkkailu toteutetaan siten, että alueelta otetaan vesinäytteet ennen työn aloittamista, työn aikana ja töiden jälkeen.

Hakemuksen täydennykseen liitetty lausunto

Hakija on liittänyt 16.3.2020 toimitetun hakemuksen täydennykseen Pyhäjärven kaupungin teknisen lautakunnan lausunnon, jossa on mm. otettu kantaa laiturin ja aallonmurtajan eroon ja työnaikaisten vaikutusten tarkkailuun lähinnä maankäyttö- ja rakennuslain soveltamisen kannalta.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat lupaviranomaisen verkkosivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupatietopalvelu 8.4.–15.5.2020. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Pyhäjärven kaupungin verkkosivuilla. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Pyhäjärven Sanomat -nimisessä sanomalehdessä 8.4.2020.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Pohjois-Suomen kalatalouspalvelulta, Pyhäjärven kaupungilta, Pyhäjärven kaupungin ympäristönsuojelu- ja kaavoitusviranomaiselta sekä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta.

LAUSUNNOT

1) **Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue** on lausunnossaan todennut, että aallonmurtajasta on aiheutunut sen eteläpuolisella alueella liettymistä ja vesikasvuston lisääntymistä. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto hylkäsi Mäkikylän osakaskunnan hakemuksen saman aallonmurtajan muuttamisesta 28.11.2018 päätöksellään nro 66/2018/2. Vuolto-Niinimäen kyläyhdistyksen hakemus ei vaikutuksiensa osalta olennaisesti poikkea Mäkikylän osakaskunnan hakemuksesta, joten hakemus tulee hylätä pääosin samoilla perusteilla.

2) **Pyhäjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen / Peruspalvelukuntayhtymä Selänne** on lausunnossaan todennut, että Pyhäjärven kaupungissa sijaitsevan Pyhäjärven rannalla sijaitsee yhteensä 15 veneenlasku- ja rantautumispaikkaa veneilykartassa (ei mukana saarien paikkoja). Veneilykartasta voidaan havaita, että Pyhäjärven itäpuolella (Keiteleentien puolella) on käytössä kaksi veneenlaskupaikkaa ja yhteensä kuusi rantautumispaikkaa. Lupahakemuksen mukainen Petäjäkkö-ranta on merkitty yhtenä rantautumispaikkana venekarttaan.

Petäjäkkörantaan kivinen aallonmurtaja/laituri on tehty ilman vesilain mukaista luvitusta. Vesilain mukainen luvitus vaatii hankkeelta aina perusteelliset ja laadukkaat selvitykset hankkeen vaikutuksista vesistöön, yleiselle edulle ja yksityiselle edulle. Kivisen aallonmurtajan/laiturin luvituksen laiminlyönnin vuoksi hankkeen vaikutuksia vesistöön tai vaikutuksia yleiselle ja yksityiselle edulle ei ole voitu arvioida. Asianosaisia ei ole myöskään kuultu vesilain mukaisesti eikä heidän muistutuksiaan ole voitu ottaa huomioon. Ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole muuta huomautettavaa lupahakemuksesta.

3) **Pyhjärven kaupungin kaavoitusviranomainen** on lausunnossaan todennut, että oikeusvaikutteisessa rantojen osayleiskaavassa, joka on vahvistettu 22.2.2010, laituri-aallonmurtaja on huomioitu ja rantaviiva kiertää laituri-aallonmurtajan. Esitetty aallonmurtajan muutosrakentaminen ei vaikeuta kaavan toteuttamista ja on toteutuessaan kaavassa osoitetun venevalkaman mukaista rakentamista. Kaavoitusviranomaisen lausuntoon on liitetty kaavamerkintäselostus, kaavaote hankealueelta, karttaoiteen hankealueelta taustakartalla ja kaavaote hieman kauempaa kuvattuna.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

4) [REDACTED] ovat todenneet, että loma-asunnot on rakennettu kauniille Pyhjärven Petäjäkkörannan hiekkarannoille ennen aallonmurtajan rakentamista. Vuosi vuodelta aallonmurtajan rakentamisen jälkeen mökkiläiset saavat todeta rantojen huonontuneen. Ensimmäisten vuosien aikana kesämökkien rantavedet olivat hiekkapohjaisia ja pohjassa oli hyvin vähän kasvillisuutta. Nykyään joka vuosi rantavesistössä on vähemmän hiekkaa ja pohja muuttuu liejuiseksi. Myös pohjan kasvillisuus on rehevöitynyt aallonmurtajan mittaisesti, koska todennäköisesti hiekan huuhtouduttua pois, kasveille paljastuu enemmän ravinteita liejuisesta pohjasta.

Aallonmurtaja estää ja muuttaa veden luonnolliset virtaukset. Aallonmurtaja kerää erilaisia heiniä ja kortteita rantaveteen aallonmurtajan välittömään läheisyyteen ja estää niiden levittäytymisen laajemmalle alueelle. Tästä on haittaa rantojen käyttäjille, koska rantavesi on roskaista. Roskat eivät pääse levittäytymään laajalle alueelle vaan kerääntyvät kohtaan, josta aallonmurtaja alkaa. Aallonmurtajaa lähin loma-asunto on tähän mennessä kärsinyt rantojen osalta eniten.

Muutos rannoissa etenee koko ajan. Se on todella helppo todentaa kahlaamalla kohti järven ulappaa noin 30 metriä. Tältä matkalta pohja on terävää kiveä ja liejua. Kun aallonmurtaja päättyy, alkaa kova tasainen hiekkapohja. Ennen aallonmurtajan rakentamista kova hiekkapohja on ulottunut kauttaaltaan rantaan saakka.

Aallonmurtaja on rakennettu ilman rakennuslupaa ja aluehallintovirasto on kertaalleen hylännyt rakennuslupahakemuksen. Nyt suunnitteilla olevat muutokset aallonmurtajaan ovat todella vähäisiä. Ne eivät muuta järven luonnollisia virtauksia aallonmurtajan läheisyydessä samanlaisiksi

kuin ne olivat ennen aallonmurtajan rakentamista. Heinät ja muut kasvi-peräiset roskat kerääntyisivät edelleen aallonmurtajan molemmiin puolin ja vaatisivat edelleen vuosittaisia rantojen puhdistamisia. Muutoksilla ei ole myöskään vaikutusta hiekan huuhtoutumiseen rantavesistä. Rannat rehevöityisivät edelleen ja vaikuttaisivat mökkiläisten viihtyvyyteen.

Toisin kuin lupahakemuksessa mainitaan, hankkeella on ollut kielteinen vaikutus rantojen käytölle, koska rannat muuttuvat liejuiseksi. Rantavesistöissä on epämukavaa kahlata ja uida liejuuntumisen vuoksi. Aallonmurtaja vaikuttaa vesistön tilaan, rannan ja pohjan laatuun ja siten myös asuntojen arvoon heikentävästi.

Aallonmurtaja ei ole turvallinen paikka uida veneiden takia, eikä yleistä uimapaikkaa muistuttajien mielestä tule sijoittaa lähelle veneenlaskupaikkaa.

Muistuttajat eivät hyväksy aallonmurtajan käyttämistä laiturina. Muistuttajien mökiltä on suora näkyvyys aallonmurtajalle ja veneet rumentaisivat kaunista järvimaisemaa. Aallonmurtaja on rakennettu muistuttajien tontin rajalle. Minkäänlaista suojaetäisyyttä ei ole noudatettu. Olisi vaarallista uida muistuttajien rannassa, koska laiturin vasemmalta puolen lähtevät veneet joutuisivat lähtiessään ajamaan muistuttajan tontin kohdalla sijaitsevalle vesialueelle. Aallonmurtajan oikealle puolelle ei voi sijoittaa veneitä, koska sillä puolella on veneenlaskuluiska.

Aallonmurtaja tulee purkaa välittömästi ja alue saattaa luonnolliseen tilaansa edellä mainittujen asioiden ja perusteluiden vuoksi. Loma-asuntojen omistajat maksavat kiinteistöveroja ja tiemaksuja omalta osaltaan Pyhäjärven kaupungille. Muistuttajat toivovat, että myös heidän viihtyvyyteensä kiinnitettäisiin huomiota.

5) [REDACTED] on muistutuksessaan todennut, että aallonmurtajalla on todella iso vaikutus rantaan. Muistutukseen on liitetty kuvia tilan [REDACTED] rannasta vuosilta 2011 ja 2019. Kuvista voi muistuttajan mukaan päätellä, että ranta on muuttunut käytännössä uimakelvottomaksi ja rumaksi ja aallonmurtaja tulee purkaa välittömästi. Ensimmäiset kaksi kuvaa on otettu samaan suuntaan eri vuosina. Alimmaisessa kuvassa aallonmurtaja näkyy taustalla. Se on vaikuttanut rantaan koko aallonmurtajan pituudelta. Hiekka on hävinnyt ja mutainen kivipohja on paljastunut hiekan alta. Tilanne pahenee vuosi vuodelta.

6) [REDACTED] on ilmoittanut vastustavansa kivilaituri-aallonmurtajan pysyttämistä muutettuna Petäjäikkörannalla ja haluavansa sen purettavaksi.

Muistuttajan ostaessa tontin 1980-luvun alkupuolella se sijaitsi yhdellä Pyhäjärven parhaimmista luonnonmukaisista hiekkarannoista. Nykyisin aallonmurtaja on kerännyt mutaa, lietettä ja roskaa rannalle. Tämän on jo todennut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus tarkastuksessaan 12.8.2015 ja kehottanut purkamaan aallonmurtajan.

Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta ja ympäristöstä kuuluu kaikille (perustuslaki 20 §). Luonnonsuojelulaissa edellytetään myös luonnonkauneuden ja maisema-arvojen vaalimista. Laki ei tarkoittane, että hiekkarannoille rakennettaisiin kivi- tai muitakaan rakennelmia.

Ympäristöministeriön valtakunnallinen HELMI-hanke tukee myös vesi- ja rantaluonnon kunnostusta, etenkin niiden, joiden tila on heikentynyt esimerkiksi vesirakentamisen seurauksena.

Uusia rakennelmia ei saisi rakentaa ja entiset luonnon ja maiseman ruumentajat tulisi poistaa.

Hakija mainitsee rakennelman vilkastuttavan rannan käyttöä. Pyhäjärven asukasluku on kuitenkin pienentynyt ja pienenee edelleen kaivoksen lopetettua toimintansa. Jo nyt on asukasmäärä niin pienentynyt, että Pyhäjärvi on lakkauttanut kaikki kyläkoulut. Pyhäsalmen taajamassa on vain yksi alakoulu sekä yksi yläkoulu ja lukio.

7) [REDACTED] ovat todenneet, että nyt paikallaan olevalla aallonmurtajalla ei ole ollut koskaan rakennuslupaa ja rakennelma aiheuttaa merkittäviä ongelmia alueen rantojen liettymisessä ja likaantumisessa. Ei ole kohtuullista, ettei luvattomaksi todettua rakennelmaa pureta, vaan sitä aletaan epämääräisellä tavalla muuttamaan. Hakijan väite siitä, ettei rakennelmalla olisi vaikutusta vesien virtaavuuteen tai muihin veden laatuun vaikuttaviin asioihin, on epärealistinen ja perusteita vailla. Päinvastaisille väitteille (rantojen likaantumiselle rakennelman johdosta) on olemassa silmin nähtävät perusteet. Veneiden vesillelasku ja vesiltä otto onnistuu kyseisellä paikalla ilman aallonmurtajaakin. Muistuttaja esittää aallonmurtarakenteen purkamista edellä mainituin perustein.

8) [REDACTED] on muistutuksessaan kertonut ostaneensa tilansa vuonna 1980. Aikaisemmin tonttien kohdalla oli upea hiekkaranta myös kivilaiturin molemmin puolin. Nykyinen kivilaituri on muuttanut virtaamaa rannassa, koska etelä- ja pohjoistuulilla virtaama pysähtyy kivilaituriin. Tämä on aiheuttanut sen, että kivilaiturin molemmin puolin on alkanut kerääntymään roskaa ja saasteita. Samalla hiekka on siirtynyt pois rannoilta. Aikaisemmin, kun luonto oli vapaa, rantahiekka levittyi pitkin rantaa myös kivilaiturin kohdalle ja vei saasteet mennessään. Kivilaiturin muutostyöt eivät käytännössä tulisi toimimaan esitetyllä tavalla eli parantamaan alueen virkistyskäyttöä. Ilman aallonmurtajaa veneiden lasku ja trailerin peruuttaminen vesirajaan onnistuvat oli vesi miten korkealla tahansa.

Tontin omistuksen alkuaikoina kivilaiturin kohdalla oli paljon uimareita. Laiturin tulon jälkeen hiekka ja uimarit ovat hävinneet ja musta muta on tullut laiturin molemmille puolille. Koska laiturista on suurempi haitta kuin hyöty, muistuttaja esittää, että aluehallintovirasto ei myöntäisi kivilaituriaallonmurtajalle lupaa. Muistuttaja yhtyy naapureiden kivilaiturin purkuvaatimukseen ja vaatii, että aluehallintovirasto määrää kyläyhdistyksen purkamaan kivilaiturin välittömästi ja ajamaan kivet pois, jotta laiturin kohta saataisiin luonnonmukaiseen tilaan. Näin toimien muutamassa vuodessa ranta on entisessä loistossaan ja kutsuu uimarit ja kalastajat takaisin, kuten oli ennen laituria.

Muistuttaja on liittänyt kirjelmäänsä karttakuvan hankealueesta ja ilmoittanut, että kartassa näkee, miten kivilaituri muuttaa luontoa. Laituri estää saasteiden kulkeutumisen tuulen mukana, joten laiturin molemmiin puolin on mustaa mönjää ja hiekka on siirtynyt kauemmas rannasta. Musta mönjä häivää ja hiekka palaa muutamassa vuodessa takaisin, jos laituri poistetaan.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on selityksessään todennut, että kyläyhdistyksen tehtävänä on ajaa kylän alueella kyläläisten, lomalaisten ja kaikkien kuntalaisten etua. Yhdistyksen jäsenillä ei ole laituria koskevassa lupa-asiassa kenenkään yksityisen henkilön etua ajettavana, vaan kyläyhdistys pyrkii tarjoamaan kaikille asukkaille ja matkailijoille mahdollisimman hyvät palvelut kylän alueella.

Kyläyhdistys harmittelee, jos naapurit ovat kokeneet rakennetun laiturin vaikuttaneen heidän rantojensa huonontumiseen. Kyläyhdistyksen mielestä laituri ei ole ollut vaikuttamassa tähän. Pyhäjärvellä, niin kuin kaikkialla muuallakin on tapahtunut rantojen liettymistä lähinnä aikaisempien metsäojitusten, vedenpinnan voimakkaan säännöstelyn ym. toimenpiteiden ansiosta. Tätä ei ole tapahtunut Pyhäjärvellä yksin Petäjäkkörannalla, vaan joka puolella ja ilman minkäänlaista laituria.

Hakijan mielestä naapureiden lausunnot ovat olettamuksia, eivätkä perustu todellisuuteen. Hakija pitää parhaimpana esityksenä, että AVI myöntäisi nyt luvan nykyiselle laiturille ilman muutoksia, jolloin järveen ei tarvitsisi koskea ja rannat säilyisivät puhtaina, kuten selityksen liitteenä olevat kuvat osoittavat. Kyläyhdistys hakee lupaa laiturin rakentamiseen laiturin rakentamisaikaisen naapureiden hyväksymällä tavalla, jolloin kivien siirtely olisi mahdollisimman vähäistä. Nykyisten naapureiden vaatima vaihtoehto, että lupaa ei saisi myöntää ja laituri pitäisi purkaa kokonaan, aiheuttaisi sen, että laituriin pohjoisen puolelta matalasta ruohikkolahdesta tullut ja tuleva, nyt laituriin pysähtynyt, korte voisi vapaasti levitäytyä koko ranta-alueelle.

ELY-keskuksen aikaisempi purkupäätös, johon kyläyhdistyksellä ei hakijan mukaan ole ollut mahdollisuutta lausua mielipidettä, perustuu aivan oikeutetusti siihen, että laiturilla ei ole tarvittavaa lupaa, koska aikaisempi lupahakemus on jäänyt kesken käsittelyn odottamaan siihen kaupungin puolesta mahdollisesti rakennettavaa rantautumispaikkaa ja haettavaa lupaa.

Edellä olevaan viitaten hakija on edelleen lausuntojenkin jälkeen sitä mieltä, että laiturista aiheutuvat naapureiden oletamat haitat ovat huomattavasti pienemmät kuin siitä pyhäjärvisille koituva hyöty, ja hakija toivoo, että aluehallintovirasto voisi myöntää luvan hakijan esittämällä tavalla muutetulle laiturille, jolloin se voisi palvella mahdollisimman hyvin niin kylän asukkaita kuin kaikkia muitakin pyhäjärvisiä.

Selityksen liitteenä oli kaksi 31.5.2020 otettua valokuvaa aallonmurtajan ympäristöstä ja Iktyonomin lausunto, jonka mukaan alueella ei 31.5.2020

ollut todettavissa liettymistä. Lausunnon mukaan pohja oli pääosin rannasta moreenia, muuttuen hiekkaisemmaksi ulapalle päin mentäessä. Järven normaalia keväällä esiintyvää kuollutta vesiskasvillisuutta oli hie-
man, mitä kuuluukin olla. Alue sijaitsee suuren järvenselän vierellä, jossa kova aallokko huuhtelee tehokkaasti ranta-alueita. Järvi on säännöstelty, missä vedenkorkeus vaihtelee suuresti. Tämä aiheuttaa ranta-alueilla nopeitakin muutoksia niin kasvillisuuden, kuin pohjan pintakerroksen maa-
peräkoostumukseenkin. Vedenkorkeuden ollessa matalalla, alueella val-
litseva ohut hiekkakerros huuhtoutuu veden mukana kauemmas ran-
nasta, paljastaen karkeamman moreenimaan näkyviin. Näin tapahtui voi-
makkaasti viimeksi vuonna 2019, kun järven pinta oli liki säännöstelyn alarajalla. Jos liettymistä olisi tapahtunut enemmän, alue olisi kasvanut jo nopeasti umpeen kasvillisuuden vallattua alueen. Lausunnossa ehdo-
tetaan yhden tai kahden 800 mm:n rumpuputken lisäämistä aallonmurta-
jaan virtaamien lisäämiseksi ranta-alueella, jos asian päättävä taho nä-
kee sen tarpeelliseksi. Muutoin aallonmurtaja palvelee käyttötarkoitus-
taan esitetyn mukaisesti.

Hakija on täydentänyt selitystään 8.10.2020 Petäjäkkörannalta otetuilla valokuvilla ja videolla.

MERKINTÄ

Aluehallintovirastolla on päätöstä tehtäessä ollut käytössään

- Aallonmurtajan rakentamista Petäjäkkörannan edustalle koskeva pää-
töksensä nro 66/2018/2 (diaarinumero PSAVI/878/2017) asiakirjoi-
neen
- Pyhäjärven säännöstelyluvan muuttamista sekä kalatalous- ja tark-
kailuvelvoitteen asettamista koskeva päätöksensä nro 68/2019 (diaa-
rinumero PSAVI/1482/2017) asiakirjoineen
- Pyhäjärven kaupungin internetsivustolta opaskartta "Pyhäjärven ve-
neilykartta"

Aluehallintovirasto on 14.12.2020 antanut päätöksen myös aallonmurta-
jarakennelmaa koskevassa hallintopakkoasiassa (pätös nro 163/2020,
diaarinumero PSAVI/8077/2019). Päätös on lähetetty asianosaisille
saantitodistusta vastaan.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen.

RATKAISUN PERUSTELUT

Sovellettavat säännökset

Vesilain 2 luvun 7 §:n mukaan vesitaloushanke on toteutettava sekä vesivaroja ja vesialueita muutoin käytettävä siten, ettei siitä aiheudu välttävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta, jos hankkeen tai käytön tarkoitus voidaan saavuttaa ilman kustannusten kohtuutonta lisääntymistä kokonaiskustannuksiin ja aiheutettavaan vahingolliseen seuraukseen verrattuna.

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään luvan myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Sen mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos 1) hanke ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua tai 2) hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Vesilain 3 luvun 6 §:n mukaan yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta ja arvioinnissa on otettava huomioon muun muassa, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Vesilain 3 luvun 7 §:ssä säädetään yksityisten hyötyjen ja menetysten arvioimisesta. Sen mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu. Saman pykälän toisen momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon: 1) hakijalle myönnettävät käyttö- tai lunastusoikeudet; 2) kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa, ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset; sekä 3) muut hankkeeseen osallistumattomalle taholle ja tässä laissa tarkoitetulle ojituksen passiiviosakkaalle aiheutuvat menetykset.

Vesilain 3 luvun 5 §:ssä säädetään, että lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Lisäksi on otettava huomioon, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista. Lupa-asiaa ratkaistaessa on katsottava, ettei lupa merkittävästi vaikeuta kaavan laatimista.

Asiassa saatu selvitys

Petäjäkkörannalle on rakennettu noin 34 metrin pituinen kivinen rakennelma yli 15 vuotta sitten. Hakemuksessa haetaan lupaa pysyttää kivirakennelma muutettuna. Rakennelma toimii hakijan mukaan laituri- ja aallonmurtajakäytössä ja myrskysuojana veneenlaskulle sekä rajana ja näkösuojana yksityisen ja yleisen alueen välillä. Rakennelman läheisyydessä on veneenlaskuluiska.

Hakijan mukaan suunniteltu laituri-aallonmurtaja parantaa rannan virkistyskäyttöä, vesiliikenteen turvallisuutta, kaavan toteutumista, veneiden laskua järveen tuulisena aikana, veneenlaskupaikan käyttöä ja mahdollistaa alueen tehokkaamman käytön. Rannan virkistyskäyttömuotoina on esitetty uinti ja onginta. Hakijan mukaan laituri-aallonmurtaja on erinomainen lisääntymis- ja suojapaikka pienille ahvenille ja ravuille.

Hakemuksessa tarkoitettu laituri-aallonmurtaja sijoittuu Mäkikylän osakaskunnan omistamalle maa- ja vesialueelle (626-402-876-1) vapaa-ajan käytössä olevan tilan [REDACTED] välittömään läheisyyteen. Mainitun tilan rajaviivan tuntumasta lähtevä rakennelma jatkuu järvelle rajaviivan suuntaisesti ja kääntyy 20 metrin jälkeen 45 astetta oikealle jatkuen 10 metriä. Etäisyys laituri-aallonmurtajalta tilan [REDACTED] käyttöalueelle on muutamia kymmeniä metrejä. Tilan [REDACTED] naapurissa on vieretysten kolme muuta vapaa-ajan käyttöön rakennettua rantatilaa.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevien vapaa-ajan asuntojen omistajat ovat vastustaneet hanketta ja olleet eri mieltä hakijan kanssa laituri-aallonmurtajan käyttötarpeesta. Muistuttajien mukaan nykyinen veneenlaskupaikka (luiska) on riittävä veneiden vesille saamiseen. Heidän mukaansa kivirakennelma vaikuttaa haitallisesti heidän rantojensa laatuun ja käyttöön sekä heikentää samalla vapaa-ajan asuntojen arvoa. Mikäli aallonmurtaja muutetaan laiturikäyttöön, olisi muistuttajien mukaan vaarallista uida omassa rannassa, kun veneet lähtevät laiturin vasemmalta puolelta eli muistuttajien puoleiselta vesialueelta.

Hakijalla on rakennuspaikan omistajan suostumus hankkeen toteuttamiseen. Lisäksi Pyhäjärven kaupunki on antanut oikeuden käyttää kiinteistöä, jonka edustalla laituri- ja aallonmurtajarakennelma sijaitsee.

Pyhäjärvi on säännöstelty järvi. Pyhäjärven säännöstelyluvan muuttamista sekä kalatalous- ja tarkkailuvelvoitteen asettamista koskevan aluehallintoviraston päätöksen nro 68/2019 hakemusosassa todetaan, että etenkin Pyhäjärven matalilla lahtialueilla ranta-alueiden umpeenkasvu ja kuolleen kasvijätteen aiheuttama "soistuminen" on koettu ongelmaksi. Pyhäjärven kaupunki onkin yhdessä monien muiden toimijoiden kanssa aloittanut mittavan hankkeen ranta-alueiden kunnostamiseksi. Pääsyyinä rantojen umpeenkasvuun on ollut järven vedenpinnan lasku vuonna 1936, mutta sitä edistää säännöstelyn seurauksena liiaksi pienentynyt kevättulva ja yleinen rehevöityminen. Säännöstelemättömässä järvessä tulva nostaa valtaosan kuolleesta vesikasvijätteestä ranta-alueelle, jossa se hajoaa hapellisissa olosuhteissa. Jos kevättulvaa ei ole tai se on liian pieni, suuri osa kasvimaasta jää matalalle vesialueelle, mikä nopeuttaa rantojen umpeenkasvua.

Päätösharkinta

Luvan myöntämisen yleiset edellytykset

Asiakirjoista saatavan selvityksen perusteella laituri-aallonmurtajan rakentaminen loukkaa sen läheisyydessä sijaitsevien vapaa-ajan kiinteis-

töjen omistajien oikeutta siinä määrin, että luvan myöntämisen edellytyksiä on harkittava vertailemalla hankkeesta saatavia hyötyjä ja edunmenetyksiä. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeen hyödyt ovat huomattavat verrattuna siitä aiheutuviin menetyksiin.

Hankkeesta saatavat hyödyt

Hakijan mukaan suunniteltu laituri-aallonmurtaja parantaa vesiliikenteen turvallisuutta, veneiden laskua järveen myrskyisenä/tuulisena aikana, veneenlaskupaikan käyttöä ja mahdollistaa alueen tehokkaamman käytön. Asiakirjoista saadun tiedon mukaan laituri-aallonmurtaja helpottaa ja turvaa veneiden vesille pääsyä tuulisilla säillä. Etuvertailussa aluehallintovirasto pitää veneilymahdollisuuksien parantamista Pyhäjärven alueella hyödyllisenä yleisen edun kannalta. Hyötyä ei voida katsoa koituvan lähialueen kiinteistöille, joiden omistajat ovat muistutuksissaan vastustaneet hanketta.

Nykyinen aallonmurtajan vieressä sijaitseva veneenlaskuluiska mahdollistaa useimmissa tilanteissa veneiden vesillelaskun ilman laituri-aallonmurtajarakennelmaakin. Nyt kyseessä oleva laituri-aallonmurtaja ei ole alueella ainoa aallonmurtajalla varustettu veneiden vesillelaskupaikka, vaan Pyhäjärven alueen veneilykartan mukaan Pyhäjärvellä on mantereen puolella 7 veneenlaskupaikkaa ja 15 rantautumispaikkaa. Niistä 2 veneenlaskupaikkaa ja 6 rantautumispaikkaa sijaitsee Pyhäjärven idänpuoleisella rannalla. Veneilykarttaan Petäjäkkörannalle on merkitty rantautumispaikka, mutta ei veneenlaskupaikkaa. Lähin aallonmurtaja sijaitsee Maaselänlahden lähetyvillä Kohisevan kohdalla, noin 6,5 km päässä hankealueesta. Edellä olevan perusteella aluehallintovirasto katsoo, että veneilymahdollisuuksien parantamisesta aiheutuu hyötyä yleiselle edulle, mutta hyötyä ei ole pidettävä erityisen suurena.

Hakijan mukaan laituri-aallonmurtaja parantaa rannan virkistyskäyttöä, esimerkiksi mahdollisuuksia uintiin ja ongintaan. Petäjäkköranta ei ole yleinen uimaranta. Kivirakennelma todennäköisesti parantaisi uintimahdollisuuksia tasaamalla aaltoja uimapaikalla. Toisaalta hankkeen toteuttaminen todennäköisesti ohjaisi uimisen hankealueella ennestään olevan veneenlaskupaikan välittömään läheisyyteen, mikä tekisi uimisen alueella vaaralliseksi ja vaikeuttaisi veneenlaskua. Aluehallintovirasto ei näin ollen ota etuvertailussa huomioon hankkeesta aiheutuvana hyötynä hakijan esittämää uintimahdollisuuksien parantumista. Asiakirjoista saatavan selvityksen perusteella arvioituna onkimismahdollisuuksien parantamisesta voidaan katsoa aiheutuvan korkeintaan vähäistä yleistä etua.

Hakija on ilmoittanut, että laituri-aallonmurtajan tarkoituksena on toimia rajana ja näkösuojana yksityisen ja yleisen alueen välillä. Rakennelman lähellä sijaitsevien vapaa-ajan kiinteistöjen omistajat eivät ole vaatineet näkösuojaa tai raja-alueita, vaan ovat vastustaneet hanketta ja vaatineet nykyisen kivirakennelman poistamista. Näin ollen etuvertailussa hyötynä ei oteta huomioon rakennelmaa erityisenä näkösuojana tai raja-alueena.

Muut hakijan esittämät hyödyt, kuten rakenteen mahdollinen toimiminen kalojen ja rapujen lisääntymis- ja suojapaikkana ovat yleiseltä kannalta arvioiden vähäiset. Intressivertailussa hankkeesta saatavina hyötynä ei

voida ottaa huomioon rakennelman purkamisesta mahdollisesti aiheutuvia kielteisiä seurauksia, kuten esimerkiksi kortekasvuston mahdollinen leviäminen.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Laituri-aallonmurtajaa on vastustettu sillä perusteella, että rakenteesta johtuva veden virtauksen estyminen aiheuttaa tilan [REDACTED] ja sen naapurikiinteistöjen edustalla pohjan liettymistä ja rannan roskaantumista. Hakijan mukaan hankkeella ei ole vaikutusta veden laatuun, korkeuteen, virtaamiin eikä vesistön tilaan. Hakija on ilmoittanut, että Pyhäjärven rantojen liettyminen johtuu lähinnä metsäojituksista ja säännöstelystä ja vastaavia muutoksia on tapahtunut Pyhäjärvellä kohteissa, joissa ei ole minäkäänlaista laituria. Hakija on toimittanut Petäjikkörannan alueelta valokuvia ja videon osoittaakseen, ettei kivirakennelmasta aiheudu muistutuksissa esitettyjä haittoja.

Aluehallintovirasto toteaa, että vedenkorkeuden säännöstelystä yleensä aiheutuu haitallisia vaikutuksia rantavyöhykkeeseen. Haittojen laajuuteen vaikuttaa muun ohella säännöstelykäytäntö, rannan muoto ja veden syvyys. Hakija ei ole selvittänyt tarkemmin säännöstelyn vaikutuksia Petäjikkörannan alueella. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan noin 30 metriä pitkä kivirakennelma, jonka kohdalta vesi ei pääse kulkemaan, vaikuttaa säännöstelyllä järvellä haitallisesti sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevien vapaa-ajan asuntojen rantoihin ainakin jossain määrin. Rakennelma voi myös vahvistaa säännöstelyn haitallisia rantavaikutuksia.

Aluehallintoviraston tarkastuksessa 5.6.2018 (dnro PSAVI/878/2017) otettujen valokuvien perusteella on havaittavissa lievää roskaantumista tilojen Suvilehto, Mökkelö ja Aurinkolahti rannoilla. Edellisessä kappaleessa mainittuja haitallisia vaikutuksia ei voida sulkea pois hakijan toimittaman valokuva- ja videoaineiston perusteella.

Hakijan esittämät muutostyöt (kivirakennelman lyhentäminen 4 metrillä ja kääntäminen rakennelman vesistön puoleista osaa 45 astetta oikealle), eivät kokonaan poista hankkeen aiheuttamia haittoja läheisille vapaa-ajankiinteistöille. Rumpuputkien rakentaminen laituri-aallonmurtajaan hakijan selityksen liitteenä olevassa lausunnossa ehdotetun mukaisesti voisi samoin lieventää, mutta ei kokonaan poistaa haittoja. Ranta-alueen muodosta ja aallonmurtajan asemasta johtuu, ettei putkien tarkallakaan sijoittamisella välttämättä voida täysin turvata riittäviä virtauksia erityiseen käyttöön otettujen ranta-alueiden huonontumisen estämiseksi. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan mahdollisten rumpuputkien lisääminen nyt lupahakemuksessa esitettyyn laituri- ja aallonmurtajarakennelmaan ei täysin poistaisi rakennelmasta aiheutuvia veden virtauksien muutoksia. Yhteensä noin 30 metrin pituinen rumpuputkin varustettu kivirakennelma heikentää vapaa-ajan asuntojen edustan vesialueella veden liikkeitä ja virtauksia. Tästä aiheutuu yksityistä edunmenetystä rakennelman läheisyydessä sijaitsevalle neljälle tilalle ainakin jossain määrin.

Aluehallintoviraston tarkastuksessa 5.6.2018 (dnro PSAVI/878/2017) tehtyjen havaintojen perusteella arvioituna laituri-aallonmurtaja erottuu

selvästi avarassa vesimaisemassa, ja rakennelmalta on näköyhteys tilan käyttörantaan. Hankkeesta aiheutuvinä menetyksinä otetaan huomioon, että laituri-aallonmurtaja muuttaa haitallisesti vesimaisemaa ja vähentää loma-asuntojen viihtyisyyttä. Aluehallintovirasto katsoo, että hakemuksen mukaisen laituri-aallonmurtajan käytöstä aiheutuisi melkoisia haittoja lähialueen rantakiinteistöille.

Edellä olevan perusteella aluehallintovirasto katsoo, että hankkeesta aiheutuu melkoista edunmenetystä yksityiselle edulle. Vesimaiseman ja ranta-alueen muuttumisesta sekä rakennelman muuttamisesta aiheutuvasta veden lyhytaikaisesta samenenemisestä yleiselle edulle aiheutuvaa menetystä aluehallintovirasto pitää sen sijaan melko vähäisenä.

Kaavan merkitys

Rakentaminen kohdistuu Pyhäjärven rantojen oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa vesialueelle (W), jossa on merkintä yleisestä venevalkamasta. Hankealueen kohdalla maa-alueelle on merkitty retkeily- ja ulkoilualue (VR). Hankealueen välittömään läheisyyteen on merkitty loma-asuntoalue (RA), jonne saa rakentaa enintään neljä loma-asuntoa. Lisäksi alueelle on merkitty useita RA-alueita eri etäisyyksillä hankealueesta. Kaava on vahvistettu laituri-aallonmurtajan rakentamisen jälkeen. Olemassa oleva rakennelma käy ilmi kaavakartasta.

Yleispiirteisissä kaavoissa ei välttämättä ole kiinnitetty riittävällä tarkkuudella huomiota vesioikeudellisessa lupaharkinnassa merkityksellisiin seikkoihin ja vesienkäytön tarpeisiin. Niillä ei ole lupaharkintaa sitovaa vaikutusta. Tämän vuoksi aluehallintovirasto on tarkastellut osayleiskaavan merkitystä hankkeesta kaavan mukaiselle käyttötarkoitukselle aiheutuvien vaikutusten perusteella.

Lupahakemuksen mukainen laituri-aallonmurtajan sijoituspaikka palvelee yleiskaavassa esitettyjen retkeily- ja ulkoilualueen ja venevalkaman käyttötarkoitusta. Suurehkon kivirakenteisen laituri-aallonmurtajan sijoittaminen loma-asuntoalueen välittömään yhteyteen ei sen sijaan palvele loma-asuntojen käyttötarkoitusta, kun otetaan huomioon rakenteen maisemavaikutus, vaikutukset loma-asuntojen rannan laatuun sekä laituri-aallonmurtajan käytöstä aiheutuvat häiriöt. Laituri-aallonmurtajasta ei aiheutuisi haittaa yksityiselle edulle, jos rakennelman sijoituspaikka olisi riittävän etäällä loma-asuntoalueen rakennetuista rakennuspaikoista. Aluehallintoviraston arvion mukaan hakemuksen mukaisen hankkeen toteuttamisesta saatavat yleiskaavaan liittyvät hyödyt ovat vähäisiä.

Vesienhoitosuunnitelman huomioon ottaminen

Hankkeella ei ole vaikutusta Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vuosien 2016–2021 vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Lupaharkinnan lopputulos

Kun otetaan huomioon, mitä edellä on todettu veneilymahdollisuuksien ja virkistyskäytön parantamisesta yleiselle edulle koituvasta hyödystä ja toisaalta hankkeesta lähialueen kiinteistöille aiheutuvista yksityisistä haittoista, ei hankkeesta saatavaa hyötyä voida pitää huomattavana verrattuna siitä koituviin menetyksiin. Näin ollen hankkeelle ei ole vesilain mukaisia luvan myöntämisen edellytyksiä.

Sovelletut säännökset

Perusteluissa mainitut.

Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen

Muistuttajien vaatimukset aallonmurtajan purkamisesta on käsitelty hallintopakkoasiassa (diaarinumero PSAVI/8077/2019) annetun päätöksen yhteydessä. Enempi lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen ei ole tarpeen, koska hakemus on hylätty.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätöksen yleinen täytäntöönpanokelpoisuus

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 3 590 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan muun vesilain 3 luvun mukaisen hankkeen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 3 590 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi sähköpostilla

Pyhäjärven kaupunki

Pyhäjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Pyhäjärven kaupungin kaavoitusviranomainen

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Liikenne ja viestintävirasto Traficom

Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa ja Pyhäjärven Sanomat lehdessä

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lupaviranomaisen verkkosivuilla <https://ylupa.avi.fi>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Pyhäjärven kaupungin verkkosivuilla.

Päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan Pyhäjärven Sanomat -nimisessä sanomalehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Riitta Riihimäki

Marjo Torro

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Riitta Riihimäki ja esitellyt ympäristölakimies Marjo Torro.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 654 tai 0295 017 500.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksu-laissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusajaksi päättyy **20.1.2021**

Valitusajaksi määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusajaksi on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihde: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja PSAVI/7028/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/7028/2019 har godkänts elektroniskt

Riihimäki Riitta 11.12.2020 09:19

Torro Marjo 11.12.2020 07:56